

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ “ΙΣΤΟΡΙΑ, ΔΟΓΜΑ,
ΔΙΟΡΘΟΛΟΞΕΣ & ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ”

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΘ. ΤΣΙΓΚΟΣ

Γνωστικό αντικείμενο: “Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας”

τηλ. [+30] 2310-99. 69.62 - Fax 2310-99.87.72

e-mail: vtsigkos@past.auth.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ Α.Π.Θ. - 54124 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Β Ι Ο - Ε Ρ Γ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Γεννήθηκε τό 1963 στό Ἀργίνιο, ὅπου περάτωσε τίς γυμνασιακές καί λυκειακές του σπουδές. Τίς προπτυχιακές καί μέρος τῶν μεταπτυχιακῶν του σπουδῶν ἔκανε στή Θεσσαλονίκη, ὅπου καί μονίμως διαμένει. Εἶναι ἔγγαμος καί ἔχει τέσσερα παιδιά.

ΣΠΟΥΔΕΣ - ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

- ▶ 1985: Πτυχίο *Τμήματος Ποιμαντικής καί [Κοινωνικῆς Θεολογίας]* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “ἄριστα”, 9).
- ▶ 1981-1985: Σπουδές στή *Σχολή Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς* τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
- ▶ 1984-1985: Παρακολούθηση τοῦ *Σεμιναρίου Ἑλληνικῆς Παλαιογραφίας* τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν.
- ▶ 1986: Πτυχίο *Τμήματος Θεολογίας* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “λίαν καλῶς”, 8.40).
- ▶ 1985-1987: Μεταπτυχιακές Σπουδές Συστηματικῆς Θεολογίας στό *Μεταπτυχιακό Τμήμα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.
- ▶ 1987-1990: Μεταπτυχιακές Σπουδές στή *Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή* τῆς Ἴρλανδίας στό *Pontifical University, St. Patrick’s College*, ὅπου εἰδικεύθηκε στούς τομεῖς τῆς Πατερικῆς καί Δογματικῆς Θεολογίας.
- ▶ 1990: *Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εἰδίκευσης (Licentiate in Sacred Theology, S.T.L.)* τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἴρλανδίας, (βαθμός “ἄριστα”, “magna cum laude”). Εἰδίκευση: Dogmatic Theology (Fundamental Dogmatic Theology & Ecclesiology).

- ▶ 1998: Διδακτορικό Δίπλωμα στό *Τμήμα Ποιμαντικής καί Κοινωνικής Θεολογίας* τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “ἄριστα”).

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- ▶ 2000-2004: Λέκτορας στό *Τμήμα Ποιμαντικής καί Κοινωνικής Θεολογίας* τοῦ Α.Π.Θ., μέ γνωστικό ἀντικείμενο “*Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*”.
- ▶ 2004-2010: Ἐπίκουρος Καθηγητής στό ἴδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2010-2014: Ἀναπληρωτής Καθηγητής στό ἴδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2014-Σήμερα: Καθηγητής στό ἴδιο *Τμήμα*.

ΛΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

- ▶ 2000-κ.έξ.: Συμμετέχει στό διοικητικό ἔργο τοῦ Τμήματος μέ τήν ἀνελλιπή του παρουσία καί ἐνεργό συμμετοχή του στίς Γενικές Συνελεύσεις τοῦ Τμήματος καί τοῦ Τομέα στόν ὁποῖο ἀνήκει. Ἀκόμη συμμετέχει ἐνεργά σέ διάφορες Ἐπιτροπές στίς ὁποῖες ἔχει ὀρισθεῖ μέλος. Συγκεκριμένα:
- ▶ 2010-2011 καί 2013-2014: Διευθυντής τοῦ Τομέα: “*Ἱστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες καί Διαχριστιανικές Σχέσεις*”.
- ▶ 2000-κ.έξ.: Συμμετεῖχε ὡς μέλος σέ τριάντα δύο ἐκλεκτορικά σώματα καί μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ ἰσχύοντος νόμου σέ δύο ἐκλεκτορικά σώματα γιά τήν ἐκλογή καί ἐξέλιξη μελῶν ΔΕΠ καί σέ τρεῖς τριμελεῖς εἰσηγητικές ἐπιτροπές γιά πρόσληψη ἐπιστημόνων Π.Δ. 407/80 τοῦ Τμήματος. Ἐπίσης συμμετεῖχε ὡς μέλος σέ πέντε ἐκλεκτορικά σώματα, σέ μία τριμελή εἰσηγητική ἐπιτροπή γιά κρίση μέλους ΔΕΠ στό Τμήμα Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ. Μέλος σ’ ἓνα ἐκλεκτορικό σώμα καί σέ μία τριμελή εἰσηγητική ἐπιτροπή γιά κρίση μέλους ΔΕΠ στό Τμήμα Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ. Μέλος σέ δύο ἐκλεκτορικά σώματα στήν Ἀνώτατη Ἀκαδημία Κρήτης, σ’ ἓνα ἐκλεκτορικό σώμα καί σέ μία τριμελή εἰσηγητική ἐπιτροπή γιά κρίση στήν Ἀνώτατη Ἀκαδημία Βελῶν. Σύμφωνα μέ τόν ἰσχύοντα νόμο, ὀρίσθηκε ἀξιολογητής τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου συναδέλφου γιά τήν ἐξέλιξή του.
- ▶ Μέλος στό πρόγραμμα συμφωνίας ἐπιστημονικῆς συνεργασίας τοῦ ΑΠΘ μέ τό Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher τῆς Nitra Σλοβακίας κατά τά ἀκαδημαϊκά ἔτη 2001-2002, 2002-2003 καί 2005-2006.
- ▶ Μέλος τῆς ὁμάδος ἐργασίας τόν Φεβρουάριο τοῦ 2003, ὑπό τήν εὐθύνη τῆς Κοσμητείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, γιά τό κείμενο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, μέ τίτλο: “*Φύση καί σκοπός τῆς Ἐκκλησίας*”.
- ▶ 2005: Μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς θεμάτων τῶν ἐξετάσεων τοῦ ΑΣΕΠ γιά τοὺς θεολόγους-ἐκπαιδευτικούς ΠΕ1.
- ▶ 2011-2012: Μέλος ἐπιτροπῆς κτιρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

- ▶ 2008-2010: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στη Συντονιστική Έπιτροπή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.
- ▶ 2010-2013: Μέλος της Έπιτροπής Αναμόρφωσης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με αντικείμενο την επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών με την αλλαγή των υφιστάμενων γνωστικών αντικειμένων και την κατάταξή τους σ’ ένα νέο ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών.
- ▶ 2009-2014: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στην έπιτροπή για τη διαδικασία της Έσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος.
- ▶ 2010-2011 και 2012-2015: Μέλος της Έπιτροπής κατατακτηρίων εξετάσεων του Τμήματος.
- ▶ 2010-2013: Μέλος της Έπιτροπής Έποπτείας του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου του ΑΠΘ, στην οποία υπέβαλε επανηλειμμένως προτάσεις για την αναβάθμιση της λειτουργίας του και των παρεχόμενων υπηρεσιών του.
- ▶ Μέλος της Οργανωτικής Έπιτροπής διαφόρων Συνεδρίων και ημερίδων, μεταξύ των οποίων: τό Συνέδριο για τόν *Άγιο Γρηγόριο Παλαμά* (25 Φεβρ. 2010, 10 Μαρτ. 2011, 8 Μαρτ. 2012), τό Συνέδριο για τόν *Έλληνισμό της Μικράς Ασίας* (26-27 Νοέμβρ. 2010), τό Συνέδριο για τά *90 χρόνια ξεριζωμού, Θεσσαλονίκη ή μητέρα των προσφύγων* (12-13 Οκτ. 2012), τό Διεθνές Συνέδριο για τόν *Μέγα Κωνσταντίνο και την εποχή του. 1700 χρόνια από τό διάταγμα των Μεδιολάνων (313-2013)*, (4-6 Δεκ. 2013) κ.ά.
- ▶ Μέλος έπιστημονικών - πνευματικών συλλόγων, όπως: της “*Πανελληνίου Ένώσεως Θεολόγων*”, της “*Έπιστημονικής Έταιρείας διά την βελτίωσιν της ποιότητος ζωής των χρονίως νευρολογικώς πασχόντων*”, της “*Έταιρείας Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου*”, της “*Ένωμένης Ρωμηοσύνης*”, της “*Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών*” κ.ά.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- ▶ 1981-1985: Υπότροφος του *Ίδρύματος Κρατικών Υποτροφιών [I.K.Y.]*.
- ▶ 1987-1990: Υπότροφος της *Comité Catholique pour la Collaboration Culturelle [CCCC]*.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 2007 κ.έξ.: Μέλος της έρευνητικής ομάδος του “*Δικτύου Κειμενικής και Έρμηνευτικής Έκκλησιαστικής Παραδόσεως*” (Κ.Ε.Ε.Π.) του Τμήματος (με έπιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια κ. Δέσπω Λιάλιου), τό όποιο έχει αναγνωρισθεί ως ένα από τά θεματικά δίκτυα έρευνας πού υποστηρίζεται από την Έπιτροπή Έρευνών του ΑΠΘ. Συμμετείχε με εισηγήσεις σε τρεις διοργανωθεϊσες ημερίδες με θεματική: *Τό ιστορικό και έρμηνευτικό πλαίσιο της εποχής του άγιου Γρηγορίου του Παλαμά Α΄* (Θεσσαλονίκη 19/4/2007), *Β΄*

(Θεσσαλονίκη 20/3/2008) και Γ' (Θεσσαλονίκη 20/3/2009). Συμμετείχε με εισήγηση στο Διεθνές Έπιστημονικό Συνέδριο του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας και του Δικτύου (Κ.Ε.Ε.Π.), με θέμα: “Άποστολος Παῦλος και ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Από τήν Οἰκουμενική στήν ἡσυχαστική θεολογία” (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014).

- ▶ 2005-2008 και 2010-2013: Ἐπόπτης στό Εὐρωπαϊκό Πρόγραμμα με τίτλο: “Πρακτική ἄσκηση φοιτητῶν τοῦ Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ”. Τό Πρόγραμμα ἐντάχθηκε στήν Πράξη: “Πρακτική ἄσκηση ἀνώτατης ἐκπαίδευσης” Μέτρο 2.4. “Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός και σύνδεση με τήν ἀγορά ἐργασίας”, τοῦ 2^{ου} Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος Ἐκπαίδευσης και Ἀρχικῆς Ἐπαγγελματικῆς Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), με ἐπιστημονικό ὑπεύθυνο τόν καθηγητή κ. Ἡρακλῆ Ρεράκη.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Τά ἐρευνητικά του ἐνδιαφέροντα ἀφοροῦν στή μελέτη τοῦ περιεχομένου τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, μέσα ἀπό τή ζωή και τά ποικίλα μνημεῖα λόγου και τέχνης τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Συγκεκριμένα, τό ἀντικείμενο μελέτης του ἀποτελεῖ ἡ κειμενική της παράδοση, ἡ ὁποία συναπαρτίζεται ἀπό τά ἀγιογραφικά κείμενα, τά συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων, τίς δογματικές διατυπώσεις και τούς ὅρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τά κείμενα τῆς λειτουργικῆς πράξης (ῦμνοι, εὐχές), τήν ἐκκλησιαστική τέχνη καθώς και τίς θεσμικές και χαρισματικές ἐκφάνσεις ὡς μάρτυρες τῆς ἐμπειρίας και θεολογίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας. Ἡ ἀκριβῆς ἐκθεση τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, με κέντρο τήν Τριαδολογία, τή Χριστολογία και τήν Ἐκκλησιολογία, γίνεται σέ διαχρονία και συγχρονία με τόν τρόπο ζωῆς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἔτσι ὥστε νά συνδέεται ἡ Δογματική ὀργανικά και ἄρρηκτα με τή βιβλική μαρτυρία και τήν πατερική παράδοση, με τό ἦθος και τή λατρεία, με τή θεωρία και τήν πράξη τῆς Ἐκκλησίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 1989-1990: Ἔδωσε σειρά εἴκοσι μαθημάτων στό *University College Dublin* σέ θέματα νεοελληνικῆς γλώσσας, παράδοσης και ὀρθόδοξης θεολογίας.
- ▶ 1990-2000: Ὑπηρετήσε ὡς Θεολόγος καθηγητής στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, σέ σχολεῖα τῶν Νομῶν Ἐβρου, Ἡμαθίας και Θεσσαλονίκης.
- ▶ 2000-2013: Δίδαξε στό *Τμήμα Ποιμαντικῆς και Κοινωνικῆς Θεολογίας* τοῦ Α.Π.Θ. τά δύο ὑποχρεωτικά μαθήματα τῆς Δογματικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας 1 και 2 στά ἐξάμηνα ΣΤ' και Η'.
- ▶ 2013-σήμερα διδάσκει τό ἐνιαῖο ὑποχρεωτικό μάθημα τῆς Δογματικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας στους φοιτητές τῶν ΣΤ' και Η' ἐξαμήνων.
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ' ἀνάθεση τό μάθημα: *Ἱστορία Δογμάτων*.
- ▶ 2000-2001 και 2004-2005: Δίδαξε κατ' ἀνάθεση τό μάθημα: *Συμβολική Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις. Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*.

- ▶ 2004-2009: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό μάθημα: *Σύγχρονες Χριστιανικές Αιρέσεις*.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει τό επιλεγόμενο μάθημα *Όρθόδοξη Έκκλησία: Κοινωνία Έσχάτων*.
- ▶ 2000-2003: Δίδαξε τά επιλεγόμενα μαθήματα: *Θέματα Όρθοδόξου Έσχατολογίας*, *Τό Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Δογματική Θεολογία* καί *Θέματα Όρθοδόξου Έκκλησιολογίας*.
- ▶ 2000-2012: Δίδαξε τό επιλεγόμενο μάθημα *Είδικά θέματα Χριστολογίας - Έκκλησιολογίας*.
- ▶ 2012-Σήμερα: Διδάσκει τό επιλεγόμενο μάθημα *Χριστός καί Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Έκκλησιολογία*.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει στά τρία εξάμηνα τοϋ Προγράμματος *Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν* τοϋ Τμήματος *Ποιμαντικής καί Κοινωνικής Θεολογίας* τά τέσσερα μεταπτυχιακά μαθήματα: *Είδικά θέματα Δογματικής τῆς Όρθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας Α', Β', Γ' καί Δ'*.
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό μεταπτυχικό μάθημα: *Θέματα Δογματικής Θεολογίας* καί τό μάθημα: *Θέματα Χριστιανικής Δογματικής*.
- ▶ 2008-Σήμερα: Διδάσκει στό Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων τοϋ *Κέντρου Βυζαντινῶν Έρευνῶν* τοϋ Α.Π.Θ, στό Πρόγραμμα *Βυζαντινῆς Θεολογίας*.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει σέ Σεμινάρια διαφόρων Μητροπόλεων καί Πολιτιστικῶν Φορέων.
- ▶ 2014: Δίδαξε *Όρθόδοξη Δογματική Θεολογία* σέ προπτυχιακούς καί μεταπτυχιακούς φοιτητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοϋ ἁγίου Ἰωάννου τοϋ Δαμασκηνοϋ τοϋ Πανεπιστημίου τοϋ Balamand στό Λίβανο.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

- ▶ Ἴχει συνεργασθεῖ μέ τούς καθηγητές T. Marsh, T. Corbett, P. Henry καί T. Norris τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἰρλανδίας.
- ▶ Ἴχει συνεργασθεῖ μέ τόν καθηγητή G. Dragas τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοϋ Durham τῆς Ἀγγλίας.
- ▶ 2001-2003 καί 2005-2006: Μέλος στό πρόγραμμα συμφωνίας ἐπιστημονικῆς συνεργασίας τοϋ Α.Π.Θ. μέ τό Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher τῆς Nitra Σλοβακίας.
- ▶ 2000-Σήμερα: Συνεργάζεται μέ τούς ὁμοτέχνους καθηγητές τοϋ Τομέα Ἱστορίας - Δόγματος τοϋ Τμήματος καί μέ καθηγητές ἄλλων Θεολογικῶν Τμημάτων.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ἴχει δημοσιεύσει συνολικά ὀκτώ μονογραφίες, εἴκοσι ἐπτά ἄρθρα, τρεῖς βιβλιοκρισίες καί δώδεκα ἐλάσσονα δημοσιεύματα - κείμενα ἐκλαϊκευτικοϋ χαρακτήρα. Ἄκολουθεῖ ἀναλυτικός κατάλογος δημοσιευμάτων:

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

- ▶ 1. *Historical and Doctrinal Themes. Eighth to Ninth century: A study in the letters of St Theodore the Studite (A.D. 759-826)*, Dublin 1990 [σσ. 122].
- ▶ 2. *Ἐκκλησιολογικές θέσεις τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Αὐθεντία καί πρωτεῖο*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1999 [σσ. 406, 1 Πίνακας].
- ▶ 3. *Βίος, Συγγράμματα καί ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου Πατρός καί Ὁμολογητοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 2001 [σσ. 88].
- ▶ 4. *Ὁ ἀνακαινισμός τοῦ ἀνθρώπου κατά τή δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου*, ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009 [σσ. 421, 3 Πίνακες]. ISBN 960-242-349-8.
- ▶ 5. *Δογματικά καί Θεολογικά Μελετήματα Α΄*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010 [σσ. 286, 1 Εὐρετήριο]. ISBN 978-960-242-414-8.
- ▶ 6. *Προλεγόμενα στή θεολογική γνωσιολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010, [σσ. 173, 1 Εὐρετήριο]. ISBN 978-960-242-415-5.
- ▶ 7. *Θεσμική καί χαρισματική διάσταση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότητα Χριστολογίας καί Πνευματολογίας στήν Ἐκκλησιολογία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010 [σσ. 333, 3 Πίνακες]. ISBN 978-960-242-431-1.
- ▶ 8. *Περιχώρησις. Θεολογικό περιεχόμενο τοῦ ὄρου καί οἱ ἐφαρμογές του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 2014 [σσ. 454, 3 Πίνακες] (ὑπό ἔκδοση).

ΑΡΘΡΑ

- ▶ 1. “Ὁ Ἐκκλησιολογικός χαρακτήρας τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας κατά τόν ἅγιο Θεόδωρο Στουδίτη”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 5 (1998), σσ. 275-294.
- ▶ 2. “Christ as Creator Logos and Saviour according to St Athanasius’ work *Oratio de Incarnatione Verbi*”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 82 (1999), σσ. 843-854.
- ▶ 3. “St Augustine’s ‘*De Doctrina Christiana*’ (A commentary on the *Prologue*”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 83 (2000), σσ. 417-423.
- ▶ 4. “Ἡ διαμόρφωση τοῦ ὄρου ‘Θεοτόκος’ κατά τή διάρκεια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἡ χριστολογική καί σωτηριολογική σημασία του”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, τ. 7 (2001), σσ. 171-201.
- ▶ 5. “Kształtowanie się terminu *Theotokos* w okresie Soborów Powszechnych i jego chrystologiczno-soteriologiczne znaczenie” [στήν *Ἐπετηρίδα τῆς ἔδρας τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ Πολωνίας*], *Ἐλπίς* 3, 5 (2001), σσ. 9-32.

- ▶ 6. “Η λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ κατά τή δεύτερη εἰκονομαχική περίοδο”, *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 551-584.
- ▶ 7. “Człowiek i jego odrodzenie według dogmatyki kościoła prawosławnego w aspekcie bizantyjskiej tradycji liturgicznej” [στά πολωνικά: “Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέ ἔμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση”], *Ἑλπίς* 4, 6 (2002), σσ. 120-143.
- ▶ 8. “Η Θεολογία τῶν νέων Μαρτυρολογίων”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, τ. 8 (2002), σσ. 129-156.
- ▶ 9. “Ὁ ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στό ἡσυχαστικό κίνημα καί τή φιλοκαλική ἀναγέννηση”, *Ὁρθοδοξία καί Παιδεία* 2 (2003), σσ. 67-93.
- ▶ 10. “Ὁ διά τοῦ ἀνθρώπου ἀνακαινισμός τῆς κτίσεως”, *Ὁρθοδοξία καί Παιδεία* 3 (2004), σσ. 67-86.
- ▶ 11. “Η ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου στή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, *Ἡπειρωτικά Γράμματα* περίοδος Β΄, 4, 7 (2005), σσ. 411-416.
- ▶ 12. “Η δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, στόν τόμο *Στά βήματα τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα*. (Χαριστήριος τόμος πρός τιμήν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου κ. κ. Χρυσόστομου Β΄ γιά τά τριάντα χρόνια ἀρχιερατικῆς του διακονίας), Λευκωσία 2008, σσ. 715-741. [Τό ἴδιο, *Ὁρθοδοξία καί Παιδεία* 4 (2005), σσ. 49-73].
- ▶ 13. “Η θέση τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων καί τοῦ πατριάρχου τῆς Δύσεως” στήν Καθολική Ἐκκλησία καί ἡ Ἐκκλησιολογία τῆς ‘κοινωνίας’ στήν ἐπιστολογραφία τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 11 (2006), σσ. 29-57. [Τό ἴδιο στό *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 7 (2007), σσ. 252-271].
- ▶ 14. “Χάρισμα καί θεσμός στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο”, ὑπό ἔκδοση στά *Πρακτικά Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου: Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος 1600 ἔτη (407-2007)*, (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007), σσ. 1-28.
- ▶ 15. “Οἱ θεολογικές προϋποθέσεις τῆς περὶ Θεοῦ διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 8 (2008), σσ. 253-258).
- ▶ 16. “Μυστήρια καί ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας στόν Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο”, *Θεολογία* 81, 3 (2010), σσ. 181-211.
- ▶ 17. “Η θεολογική θεμελίωση θεσμοῦ καί χαρίσματος στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ὑπό τό πρίσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 14 (2009), σσ. 85-105. [Τό ἴδιο στά *Πρακτικά Διεθνoῦς Συνεδρίου μέ θέμα: Ἐκκλησία: Θεσμός καί χάρισμα κατά*

τόν Ἀπόστολο Παῦλο (ΙΣΤ΄ Παύλεια), ἔκδ. Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, Βέροια 2010, σσ. 249-274].

▶ 18. “Οἱ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί τήν ἱστορία, πηγὴ θεογνωσίας κατὰ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 11 (2011), σσ. 127-140. [Τό ἴδιο Ἐκκλησιαστικός Φάρος 82 (2011), σσ. 65-85].

▶ 19. “Ἡ φύση καί τό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τήν Ὁρθόδοξη θεολογία”, *Ἐρῶ* τχ. 8 (2011), σσ. 9-15.

▶ 20. “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὄρου ‘κοινωνία τῆς θεώσεως’ στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, στό συλλογικό τόμο *Εἰς Μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι. Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. κ. Βαρθολομαῖον*, ἔκδ. Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Θεολογική Σχολή, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 863-885. Α21.

▶ 21. “Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”, *Ἐρῶ* τχ. 12 (2012), σ. 68-73. Α22.

▶ 22. “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στόν τόμο “Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἱρέσεων”, Πρακτικά ΚΔ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012), ἔκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 2013, σ. 15-47.

▶ 23. “The character of ‘primacy’ in the life and tradition of the Church according to according to St Theodore the Studite”, *Κόσμος/Cosmos* 2 (2013), σ. 29-48.

▶ 24. “‘Κοινωνία’ τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἢ διακοπή της χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”, στό συλλογικό τόμο *Στά βήματα τῶν Πατέρων μας*, ἔκδ. Ἀρχονταρῆκι, Ἀθήνα 2014, σ. 293-317.

▶ 25. “Τό Ἅγιο Πνεῦμα στήν Ὁρθόδοξη Παράδοση”, σ. 1-22, ὑπό ἔκδοση στό περιοδικό *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς*.

▶ 26. “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, σ. 1-20, ὑπό ἔκδοση στόν τόμο “Τό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές προσεγγίσεις”, Πρακτικά ΚΕ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013), ἔκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

▶ 27. “Τό ὄλον τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καί σύγχρονες τριαδολογικές ἐκφράσεις κατὰ τόν π. Ἰωάννη Ρωμανίδη”, στά *Πρακτικά Ἡμερίδος καί Θεολογικές-Ἱστορικές Μελέτες: π. Ἰωάννης Ρωμανίδης, τό ἔργο καί ἡ διδασκαλία*

του, έκδ. Ίερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Πελαγίας, Λεβάδεια 2014, σ. 174-194.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

▶ 1. Δημήτριος Ί. Φαλλῆς, *Ὁ Ἅγιος Λεωνίδης ὁ Μάρτυς. Ἡ ταυτότητά του. Ὁ παλαιοχριστιανικός ναός του στό Κλαψί (Κλαυσεῖον) Εὐρυτανίας*, Ἀθήνα 1999, στό περιοδικό *Θεολογία* 72, 1 (2001), σσ. 420-424.

▶ 2. Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Μ. Φούσκας, *Θεοδώρου Στουδίτη, ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΣΑΡΚΑ, Χειραγώγηση στήν Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα*, Ἀθήνα 1997, στό περιοδικό *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 760-767. 424.

▶ 3. Ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Χατζηγεφραμίδης, *Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: Πραγματιστής τοῦ παρόντος ὀραματιστής τοῦ μέλλοντος*, έκδ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2012, στό περιοδικό *Θεολογία* 84, 1 (2013), σσ. 342-345.

ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ - ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΛΑΪΚΕΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

▶ 1. “Ἡ προσωπικότητα καί τό ἔργο τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Θεοδρομία* τχ. 1 (1999), σσ. 50-59· τχ. 2 (1999), σσ. 79-91.

▶ 2. “Μαρτυρία καί διακονία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στήν Πολωνία”, *Ἡ ἀλήθεια* 2 (Σεπτέμβριος 2001), σσ. 10-11· *Ὁ ἅγιος Νικήτας* 12, τχ. 133-134 (2001), σσ. 277-281.

▶ 3. “Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του”, στόν τόμο *Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (20-22 Σεπτεμβρίου 2002). Εἰσηγήσεις - Περιλήψεις Ἀνακοινώσεων*, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 172.

▶ 4. “Ὁ ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”, στόν τόμο *Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Κέρκυρα 3-5 Ὀκτωβρίου 2003). Εἰσηγήσεις-περιλήψεις*, έκδ. Ἰόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2005, σσ. 120-122.

▶ 5. “Πίστη καί ζωή στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* 2 (2007), σσ. 18-21.

▶ 6. “Επικήδειος προσφώνησις στόν ἀρχιμανδρίτη π. Στέφανο Σιναῖτη (πρωτοπρεσβύτερο Σάββα Ί. Ψαρόπουλο) 1936-2007”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 90, τχ. 817 (2007), σσ. 313-318.

▶ 7. “Ὁ ἀνακαινισμός τοῦ “ὄλου” ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 3 (2007), σσ. 35-38· τχ. 4 (2007), σσ. 34-37.

▶ 8. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 16 (2010), σσ. 16-18.

▶ 9. “Οἱ θεολογικές προϋποθέσεις τῆς περὶ Θεοῦ διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, στόν τόμο *Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου: Παράδοση καί ἀνανέωση στό Βυζάντιο (Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007)*. έκδ. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή 2011, σσ. 242-243.

▶ 10. “Σύνδεσμος καί ένότητα κλήρου καί λαοῦ στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας”, *Ἡ Ὀδός* 7 (2012), σ. 5-9.

▶ 11. “Χριστούγεννα: Τό Μυστήριο τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου”, στή *Θρησκευτικά Ἀναγνώσματα: Τά Χριστούγεννα στή ζωή τῶν Ἑλλήνων*, ἐνθετο ἐφημ. *Ἐλεύθερος Τύπος* 16-12-2012, σ. 8-19.

▶ 12. “Ὁ Ἀπόστολος Ε. Παπαχρήστος ὡς θεολόγος στή διακονία τῆς Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο: *Ἀντίδωρον Τιμῆς. Ἀπόστολος Παπαχρήστος 1949-2013*, Ἀργίριο, 2013, σ. 51-55.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἔχει συμμετάσχει σέ δεκάδες Θεολογικά ἐπιστημονικά Συνέδρια, Συμπόσια καί Ἡμερίδες στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό ὡς σύνεδρος, ὡς εἰσηγητής καί ὡς μέλος ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐξ αὐτῶν ἔχει συμμετάσχει μέ εἰσήγηση σέ εἴκοσι Διεθνή Συνέδρια ἢ Συμπόσια στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό καί ἔχει δώσει εἴκοσι ἑπτὰ Διαλέξεις. Ἀκολουθεῖ ἀναλυτικός κατάλογος μέ τίτλους τῶν Συνεδρίων καί τῶν εἰσηγήσεών του σέ αὐτά.

ΤΙΤΛΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

▶ 1. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: “*Ἡ Θεοτόκος στή λατρεία καί εὐσέβεια*” (Μπιαλυστόκ 7-8 Ἰουνίου 2001). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ διαμόρφωση τοῦ ὄρου Ἐθεοτόκος κατά τή διάρκεια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἡ χριστολογική καί σωτηριολογική σημασία του”.

▶ 2. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο “*Πρός τιμὴν καί μνήμην τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ Ἐπισκόπου Φαναρίου καί Νεοχωρίου*” (Νεοχώριο Καρδίτσης 24-26 Μαΐου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ Θεολογία τῶν νέων Μαρτυρολογίων”.

▶ 3. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: “*Ἡ θεία Λειτουργία στή χριστιανική ζωή*” (Μπιαλυστόκ 7-9 Ἰουνίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ ἔμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση”.

▶ 4. Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Θεσσαλονίκη 20-22 Σεπτεμβρίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του”.

▶ 5. Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Κέρκυρα 3-5 Ὀκτωβρίου 2003). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ὁ ἰτοληρός θεολογικός λόγος τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”.

▶ 6. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο, μέ θέμα: “*Ἱστορία καί Πνευματικός βίος τῶν Ἀγράφων κατά τήν Ὄθωμανοκρατία καί τοὺς Νεώτερους χρόνους*” (Καρπενήσι 28-30 Μαΐου 2004). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ”.

▶ 7. Β΄ Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας, μέ θέμα “*Ἄνθρωπος καί φυσικό περιβάλλον*” (Ἱερά Μονή Ἄνω Ξενιάς 27-29 Μαΐου 2005). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ πορεία τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν πτώση στή θέωση καί ἡ σχέση του μέ τήν κτίση”.

▶ 9. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο στά πλαίσια τῶν Μ΄ Δημητρίων, μέ θέμα: “*Χριστιανική Μακεδονία: Θεσσαλονίκη - Ἱεροσόλυμα*” (Θεσσαλονίκη 4-6 Νοεμβρίου 2005). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων στήν ἐπιστολογραφία Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”.

▶ 10. Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου, μέ θέμα: “*Παράδοση καί ἀνανέωση στό Βυζάντιο*” (Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Προλεγόμενα στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 11. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας, μέ θέμα: “*Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος 1600 ἔτη (407-2007)*” (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Χάρισμα καί θεσμός στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο”.

▶ 12. Β΄ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, μέ θέμα: “*Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Β΄*” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2008). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἐνώσεις καί διακρίσεις στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*”.

▶ 13. Γ΄ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, μέ θέμα: “*Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Γ΄*” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2009). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Διάκριση οὐσίας - ἐνεργειῶν στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*”.

▶ 14. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο στά πλαίσια τῶν ΙΣΤ΄ Παυλείων, μέ θέμα: “*Θεσμός καί χάρισμα κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο*” (Βέροια 26-28 Ἰουνίου 2010). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ θεολογική θεμελίωση θεσμοῦ καί χαρίσματος στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ὑπό τό πρῖσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”.

▶ 15. Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Εἰς ἱεράν μνήμην καί τιμήν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης*” (Θεσσαλονίκη 12-13 Μαρτίου 2011). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὅρου ‘κοινωνία τῆς θεώσεως’ στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”.

▶ 16. Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ θέμα: “*Ἀντιαιρετικό Συνέδριο γιά θέματα αἵρέσεων καί παραθρησκείας*” (Βόλος 7-9 Φε-

βρουαρίου 2012). Εισήγηση με τίτλο: “Θεολογική θωράκιση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν αἱρέσεων”.

▶ 17. ΚΔ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν αἱρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἱρέσεων*” (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012). Εισήγηση μέ τίτλο: “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 18. Σεμινάριο κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ θέμα: “*Πατερική Θεολογία*” (Βόλος 15 Ἀπριλίου 2013). Εισήγηση μέ τίτλο: “*Κοινωνία*” τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἢ διακοπή τῆς χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτη ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”.

▶ 19. ΚΕ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν αἱρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Τό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές προσεγγίσεις*” (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013). Εισήγηση μέ τίτλο: “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 20. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παράδοσης (ΚΕΕΠ), μέ θέμα: “*Ἀπόστολος Παῦλος καί ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Ἀπό τήν Οἰκουμενική στήν ἠσυχαστική θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014). Εισήγηση μέ τίτλο: “Ἡ *περιχώρηση*” στήν Τριαδολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

ΤΙΤΛΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

▶ 1. Στό Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του*” (Θεσσαλονίκη 23 Σεπτεμβρίου 2002).

▶ 2. Στήν Ἡμερίδα Στελεχῶν τῶν Ἐνοριακῶν - Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Ἡ σημασία τοῦ περιεχομένου τῆς Δογματικῆς γιά τήν ἐκκλησιαστική κατήχηση καί τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν*” (Θεσσαλονίκη 2 Μαρτίου 2003).

▶ 3. Στή Β΄ Λειτουργική Ἑβδομάδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια ὡς μέσα καί τρόπος τῆς ἐν Χριστῶ ζωῆς στήν Ἐκκλησία*” (Μεγάλη Παναγία Χαλκιδικῆς 13 Ἰουλίου 2004).

▶ 4. Στή Χριστιανική Φοιτητική Ἐνωση, μέ θέμα: “*Ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου καί οἱ ὀντολογικές τῆς συνέπειες γιά τόν ἄνθρωπο*” (Θεσσαλονίκη 11 Δεκεμβρίου 2004).

▶ 5. Στό Σεμινάριο Κατηχητῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ θέμα: “*Οὐσιώδη γνωρίσματα καί κριτικός ἔλεγχος τῶν ἐφαρμογῶν τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας*” (Βόλος 15 Νοεμβρίου 2004).

- ▶ 6. Στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, με θέμα: “*Η διά του ανθρώπου ανακαίνιση της κτίσεως*” (Θεσσαλονίκη 30 Νοεμβρίου 2005).
- ▶ 7. Στη Σχολή Γονέων της Ίερας Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, με θέμα: “*Η αναγέννηση του ανθρώπου διά των μυστηρίων της Ἐκκλησίας*” (Ἀργίτιο 15 Ἰανουαρίου 2007).
- ▶ 8. Στο Ἀνοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο (2008-2009) του Δήμου Πτολεμαΐδας, με θέμα: “*Η Ἐκκλησία ἑμφανίζεται ἐν τοῖς μυστηρίοις*” (Πτολεμαΐδα 22 Ἰανουαρίου 2009).
- ▶ 9. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2008-2009), με θέμα: “*Η ἐκκλησιολογική αὐθεντία κατά τόν 8^ο-9^ο αἰῶνα ὡς χριστολογικό ζήτημα*” (Θεσσαλονίκη 11 Φεβρουαρίου 2009).
- ▶ 10. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2009-2010), με θέμα: “*Η Ἐκκλησία ὡς κοινωνία θεώσεως*” (Θεσσαλονίκη 11 Μαρτίου 2010).
- ▶ 11. Στήν Γ΄ Ἱερατική Ἡμερίδα της Ίερας Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, με θέμα: “*Τά μυστήρια ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου*” (Ρίζα 12 Ὀκτωβρίου 2010).
- ▶ 12. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους της Ίερας Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, με θέμα: “*Η ἀληθινή ζωή τοῦ ἀνθρώπου κατά τήν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Βέροια 24 Ὀκτωβρίου 2010).
- ▶ 13. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2010-2011), με θέμα: “*Οἱ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί τήν ἱστορία, πηγή θεογνωσίας κατά τήν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 25 Ἰανουαρίου 2011).
- ▶ 14. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους της Ίερας Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, με θέμα: “*Τά μυστήρια καί ἡ ἐνότητα της Ἐκκλησίας*” (Βέροια 13 Νοεμβρίου 2011).
- ▶ 15. Στήν Ἑνωση Θεολόγων Πιερίας, με θέμα: “*Κληρὸς καί λαός στήν ὀρθόδοξη θεολογία καί ζωή*” (Κατερίνη 27 Μαΐου 2012).
- ▶ 16. Σέ ἐκδήλωση της Ἐνωμένης Ρωμηοσύνης στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Γιαννιτσῶν, με θέμα: “*Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός: θεολόγος της Ἐκκλησίας καί διδάσκαλος τοῦ γένους*” (Γιαννιτσά 29 Μαΐου 2012).
- ▶ 17. Στο Κέντρο Ἐνοριακῆς Διακονίας Ἱεροῦ Ναοῦ ἁγίου Νικολάου Πατρῶν, με θέμα: “*Τά μυστήρια της Ἐκκλησίας ὡς λόγος περὶ της ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ κόσμου*” (Πάτρα 6 Ἰουνίου 2012).
- ▶ 18. Σέ ἐκδήλωση της Ἐνωμένης Ρωμηοσύνης στήν Αἴθουσα Τελετῶν του Α.Π.Θ., με θέμα: “*Τό θεολογικό ἔργο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*” (Θεσσαλονίκη 18 Ἰουνίου 2012).

▶ 19. Στήν Ε΄ Ίερατική Ήμερίδα τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Σύνδεσμος καί ἐνότητα κλήρου καί λαοῦ στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*” (Ρίζα 24 Σεπτεμβρίου 2012).

▶ 20. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ καί ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου*” (Βέροια 16 Δεκεμβρίου 2012).

▶ 21. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2012-2013), μέ θέμα: “*Ἡ θεολογική μεθοδολογία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*” (Θεσσαλονίκη 8 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 22. Στήν Ίερατική Σύναξη τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, μέ θέμα: “*Ὁ Χριστός στήν πρωτολογία, τήν ἱστορία καί τήν ἐσχατολογία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας*” (Καισαριανή 16 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 23. Στήν ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῶν Τριῶν Ίεραρχῶν, μέ θέμα: “*Ἡ πνευματική ἀναζήτηση τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καί οἱ τρεῖς Ίεράρχες*” (Ἱ. Ν. Ἁγίου Νεκταρίου, Θεσσαλονίκη 27 Ἰανουαρίου 2013)

▶ 24. Στό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης, μέ θέμα: “*Τά θεολογικά θεμέλια τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγώνα τῆς Ἐκκλησίας*” (Βούλα 11 Μαρτίου 2013).

▶ 25. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2013-2014), μέ θέμα: “*Τό ἑρωτεῖο στή θεολογία καί ζωή τῆς Ἐκκλησίας κατά τόν 8^ο-9^ο αἰῶνα*” (Θεσσαλονίκη 10 Δεκεμβρίου 2013).

▶ 26. Στό Σεμινάριο ἀντιαιρετικῆς δράσης τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “*Οἱ θεμελιώδεις βάσεις τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγώνα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία*” (Ὁρεστιάδα 26 Μαΐου 2014).

▶ 27. Στό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο Στελεχῶν Ἐνοριακῶν-Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “*Οἱ θεολογικοὶ πυλώνες τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*” (Ὁρεστιάδα 27 Μαΐου 2014).

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

- ▶ Πολύ καλή γνώση τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.
- ▶ Καλή γνώση τῆς Γαλλικῆς γλώσσας.
- ▶ Μέτρια γνώση τῆς Ἰταλικῆς γλώσσας.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΘ. ΤΣΙΓΚΟΣ

Γνωστικό αντικείμενο: *“Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας”*

ΦΕΚ 1322/3-10-2014 τ. Γ΄.